

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง
(Greater Mekong Subregion (GMS) Economic Cooperation)

สาระสำคัญ

GMS เป็นความร่วมมือของสมาชิก 6 ประเทศ (หกเหลี่ยมเศรษฐกิจ) ได้แก่ กัมพูชา ลาว เมียนมา เวียดนาม จีนตอนใต้ (ยูนนาน) และไทย โดยมีธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) เป็นผู้ให้การสนับสนุนหลักมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการขยายตัวด้านอุตสาหกรรม การเกษตร การค้า การลงทุนและบริการ เพื่อให้เกิดการจ้างงานการยกระดับการครองชีพ การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการศึกษาระหว่างกัน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ส่งเสริมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสการแข่งขันในเวทีการค้าโลก โดยมีกลยุทธ์หลัก คือ สนับสนุนให้มีการเชื่อมโยงระหว่างกันเพื่อให้เกิดการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันโดยการรวมกลุ่มกันในอนุภูมิภาค

การประชุมครั้งล่าสุด คือ การประชุมคณะกรรมการมนตรีคณะกรรมการแม่น้ำโขง ครั้งที่ 29 และการประชุมระหว่างคณะกรรมการมนตรีคณะกรรมการแม่น้ำโขงกับกลุ่มหุ้นส่วนการพัฒนา ครั้งที่ 27 ณ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2565

แนวคิด/มาตรการ

1. จัดทำร่างปฏิญญาเวียงจันทน์ที่จะเป็นเอกสารผลลัพธ์ของการประชุมสุดยอดผู้นำลุ่มน้ำโขงตอนล่าง ครั้งที่ 4 ร่างฉบับที่ 4 ลงวันที่ 21 กันยายน 2565 และเห็นชอบในแนวคิดหลักของปฏิญญาฯ คือ “นวัตกรรมและความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านน้ำและความยั่งยืนของลุ่มน้ำโขง”

2. ทหารเรือทวิภาคีระหว่าง สปป.ลาว และประเทศไทยเกี่ยวกับการสนับสนุนการจัดประชุมสุดยอดผู้นำลุ่มน้ำโขงตอนล่างฯ และขอให้ฝ่ายไทยสนับสนุนการดำเนินการตามระเบียบปฏิบัติเรื่องการแจ้งการปรึกษาหารือล่วงหน้า และข้อตกลงสำหรับ โครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนसानะคาม - เขื่อนงู๋ฮอย ซึ่งฝ่ายไทยมีข้อห่วงกังวลเนื่องจากโครงการดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อประชาชนที่อาศัยอยู่บนลุ่มน้ำโขง จึงขอให้ฝ่ายสปป.ลาวนำเสนอข้อมูลอย่างครบถ้วน และเพียงพอเพื่อการพัฒนาตามกรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการพัฒนาลุ่มน้ำโขงอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2538

3. ไทยได้ร่วมกล่าวถ้อยแถลงต่อที่ประชุมฯ โดยเน้นย้ำถึงบทบาทที่สำคัญของคณะกรรมการแม่น้ำโขงในเรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและทรัพยากรอื่น ๆ ในลุ่มน้ำโขง ซึ่งต้องเผชิญกับความท้าทายเร่งด่วน เช่น การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และภาวะเศรษฐกิจถดถอย ดังนั้นเพื่อจัดการกับความท้าทายจึงขอให้ประเทศสมาชิกตระหนักถึงผลกระทบข้ามพรมแดนที่เกิดจากการพัฒนาในลุ่มน้ำโขง และดำเนินโครงการอย่างรอบคอบและมีข้อมูลอย่างสมบูรณ์ เพียงพอ ครบถ้วน เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมถึง สนับสนุนการยกระดับและการกระชับความสัมพันธ์ ในการทำงานร่วมกับหุ้นส่วนการพัฒนาประเทศคู่เจรจา องค์การความร่วมมือระดับภูมิภาค และนานาชาติเพื่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และแสวงหากลไกที่เหมาะสมครอบคลุมโครงสร้างพื้นฐานสีเขียว นวัตกรรม เทคโนโลยี และความรับผิดชอบต่อลดผลกระทบเชิงลบที่เกิดจากการพัฒนา

4. ประเทศสมาชิก ประเทศคู่เจรจา และหุ้นส่วน การพัฒนากล่าวถึงประเด็นสำคัญสำหรับการดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือของคณะกรรมการแม่น้ำโขง ดังนี้ (1) การรับมือกับความท้าทายในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการพัฒนา อย่างยั่งยืน และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (๒) การเน้นย้ำ

การดำเนินงานให้สอดคล้องและบรรลุวัตถุประสงค์ของความตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการพัฒนาแม่น้ำโขง อย่างยั่งยืน พ.ศ. 2538 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการดำเนินการตามระเบียบปฏิบัติเรื่องการแจ้ง การปรึกษาหารือ ล่วงหน้า และข้อตกลงสำหรับการดำเนินโครงการพัฒนาต่าง ๆ บนลุ่มน้ำโขงเพื่อให้เกิดความครอบคลุม และป้องกันผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดจากการพัฒนา (3) การสนับสนุนให้มีการวิเคราะห์ ติดตาม และแลกเปลี่ยนข้อมูล การดำเนินโครงการบริหารจัดการเขื่อนต่าง ๆ ของ ทั้งลุ่มน้ำเพื่อให้การวิเคราะห์ สถานการณ์น้ำถูกต้อง แม่นยำ และแสดงผล ณ เวลาปัจจุบัน (4) การส่งเสริม สนับสนุนให้ใช้เครื่องมือ ของคณะกรรมการธิการแม่น้ำโขง อย่างจริงจัง เช่น การศึกษาร่วมแผนปฏิบัติการร่วม และการประเมินผลกระทบ สิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดนเพื่อจัดการกับผลกระทบข้ามพรมแดนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และ (๕) การบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน รวมถึงการเชื่อมโยงกรอบความร่วมมือระหว่างลุ่มน้ำโขงตอนบน และตอนล่าง และกรอบความร่วมมืออาเซียนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและทรัพยากรอื่น ๆ ในลุ่มน้ำโขง เพื่อประโยชน์ร่วมกันของอนุภูมิภาค

ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม

ส่งเสริมสนับสนุนให้ใช้เครื่องมือของคณะกรรมการธิการแม่น้ำโขงอย่างจริงจัง เช่น การศึกษาร่วมแผนปฏิบัติการร่วม และการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดนเพื่อจัดการกับผลกระทบข้ามพรมแดนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

มติคณะรัฐมนตรี

24 มกราคม 2565

ผลการประชุมคณะมนตรีคณะกรรมการธิการแม่น้ำโขง ครั้งที่ 29 และการประชุมระหว่างคณะมนตรี คณะกรรมการธิการแม่น้ำโขงกับกลุ่มหุ้นส่วนการพัฒนา ครั้งที่ 27